

GEZ
98

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

JĘDRZEJÓW

1. Nazwa

POZOSTAŁOŚCI FOLWARKU PODGÓRZE,
ob. dom wraz z ogrodem frontowym
i drzewostanem przy ul. Partyzantów

2. Czas powstania

1830 r.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok od strony wschodniej (fotografie, wrzesień 2024 r.)

4. Adres

ul. Partyzantów 30
działka nr: 507
obręb 5

5. Przynależność administracyjna

województwo świętokrzyskie
powiat jędrzejowski
gmina Jędrzejów

6. Formy ochrony

7. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Marta Pędzik-Prawda, październik 2024 r.

8. Historia, opis i wartości:
 Dom znajduje się w południowej części miasta, na jego przedmiesiach z początku XX w., po zachodniej stronie ul. Partyzantów, historycznego traktu biegnącego od rynku miasta w kierunku Wodzisławia i Krakowa.
 Dom drewniany, parterowy, na rzucie wydłużonego prostokąta, ustawiony kalenicą do ulicy, od której oddziela go dość duży ogród, którego granice wyznaczają stare okazy drzew (granica północna i południowa z ok. 1931 r.), w tym od ulicy lipa o dużym obwodzie (wg przekazów z 1830 r.).
 Dom od frontu prezentuje 1MP dworiku z wejściem w osi centralnej poprzez ganek z trójkątnym szczytem (obwiedziony listwami dekoracyjnymi, profilowanymi), pod dwuspadowym dachem z wejściem przez drzwi z naswietlonymi flankowanymi po obu stronach wąskimi, prostokątnymi oknami. Po obu stronach ganku po dwa okna dwuskrzydłowe, z czego z lewej strony drewniane, skrzynekowe, z prawej wymienione na współczesne, plastikowe, z zachowaniem podziału historycznego. Dach wysoki, dwuspadowy, kryty blachą na rąbek z dwoma symetrycznie ustawionymi kominami w centrum. Ściany zewnętrzne tynkowane, malowane na biało. Brak dekoracji architektonicznej, oprócz wydatnego, profilowanego gzymsu podokapowego (w tym w trójkątnym szczycie). W ścianach szczytowych (szczyty pierwotnie odeskowane) załazzenia na słupach, kryte daszkami pulpiowymi, od północnego zachodu niewielka parterowa dobudówka, murowana, mieszcząca wejście do budynku.
 Wnętrze dwutraktowe, pierwotnie w układzie amfiteatralnym, ze schodami drewnianymi w centrum (od ganku), obecnie dwa odrębne mieszkania. Pod częścią domu piwnica dwukomorowa, sklepiona, murowana z kamienia i cegły, pierwotnie z wyjściem przez północną ścianę szczytową. Wewnątrz wciąż czytelny pierwotny układ funkcjonalny oraz zachowane wiele elementów pierwotnego wyposażenia, w tym część stolarki drzwiowej, podłóg z szerokich desek, schody na piętro, gdzie mieszczą się dwa pokoje w poddaszu z oknami w szczytach. Węzba drewniana, kompletna, w stanie dobrym. Pokrycie dachowe z blachy płaskiej na rąbek, szczelne w stanie b. dobrym. Od tyłu częściowo zmieniony układ okien i drzwi, w tym przez parterową rozbudowę mieszczącą wejście do domu.
 Przed domem ogród ograniczony drzewami po obu stronach – w miejscu wtórnego podziału katastralnego, po podzieleniu folwarku Podgórze w 1930 r. – wzdłuż granicy działki (od południa i północy).
 Na szczególną uwagę zasługuje znajdująca się w linii ulicy (od wschodu) jedna okazała lipa, wg przekazów z 1830 r. oraz stary klon (wg przekazów z ok. 1876–1880 r. Furka w połowie ogrodu od frontu, z chodnikiem na wprost drzwi wejściowych, po obu stronach drzewa owocowe i ozdobne.
 Dom wraz z ogrodem od frontu (częścią frontową działki) stanowi zabitek posiadający pewne wartości zabytkowe, zwłaszcza historyczne i w części artystyczne, jako relikty dawnej, parterowej, drewnianej, podmiejskiej zabudowy Jędrzejowa.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji
 Stan zachowania: dobry.
 Dom w stanie technicznym dobrym, mury stabilne, dach szczelny. Tynki elewacji wymagają odświeżenia, a okna wymieniane na stolarkę jednolitą, powtarzającą podziały historyczne. Zieleń wysoka (stare drzewa) w stanie dobrym. Uporządkowania wymagają zbyt gęste młode nasadzenia od frontu, przesłaniające widok na budynek od ulicy.

Postulaty konserwatorskie:

- Utrzymanie zabytku i jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
- Korzystanie z zabytku w sposób pozwalający na trwałe zachowanie jego wartości,
- Utrzymanie dyspozycji architektonicznej i gabarytów domu od frontu, zachowanie rozmieszczenia i wymiarów otworów okiennych i drzwiowych, utrzymanie historycznych podziałów stolarki,
- Wszelkie prace wpływające na zmianę wyglądu i stanu zachowania zabytku (w tym usunięcie drzewostanu) wymagają prowadzenia ich w porozumieniu z ŚWKZ w Kielcach

oraz:

- Remont elewacji i zachowanie profilowanych gzymsów oraz dekokowania w górnej części ścian szczytowych,
- Utrzymanie funkcji ogrodu od frontu i kontrola zadrzewienia w celu uniknięcia całkowitego przesłonięcia elewacji frontowej przez drzewa,
- Utrzymanie drzew wzdłuż linii granicznych działki jako relikty historycznych podziałów własnościowych, a w razie bezwzględnej konieczności wymieniane starodrzewu dotrzymanie obowiązku wtórnych nasadzeń w gatunku drzewa usuwanego.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) 11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

Marta Pędzik-Prawda,
 08.10.2024 r.